

Kapittel 11 Kropp, helse og sykdom

11.1 Yosef sover dårlig

Yosef kommer for seint på skolen igjen. I dag kommer han to timer seinere enn de andre elevene. Etter timen vil han gå ut av klasserommet, men læreren legger handa på skulderen hans og stopper ham. Hun vil snakke med ham.

Yosef

Lærer: Hvorfor kommer du så ofte for seint, Yosef?

Yosef: Jeg beklager, men det er vanskelig å komme tidsnok når jeg har sovet så dårlig.

Lærer: Sover du ofte urolig?

Khalid

Yosef: Ja, og da får jeg også vondt i hodet.

Lærer: Er det noe som plager deg?

Yosef: Jeg har mareritt. Jeg våkner, og etterpå er det vanskelig å sovne igjen.

Lærer: Jeg forstår. Vil du snakke om det?

Yosef vil ikke snakke med noen om de vonde drømmene. Han vil bare glemme dem. Læreren foreslår at Yosef skal kontakte en psykolog. Da blir Yosef sint. Han vil ikke snakke mer med henne og går ut av rommet. Han er trøtt og har vondt i hodet, så han henter sekken sin og går hjem. Nå har han vondt i magen også.

Khalid er på kjøkkenet. Han ser det triste ansiktet hans og spør om det går bra med ham. Yosef får tårer i øynene og en klump i halsen.

Yosef: Mamma og Jamal har det vanskelig. Når jeg tenker på dem, får jeg ikke sove, og så får jeg vondt i hodet og i magen. Har du noe som hjelper mot smerter? Ibx eller Paracet?

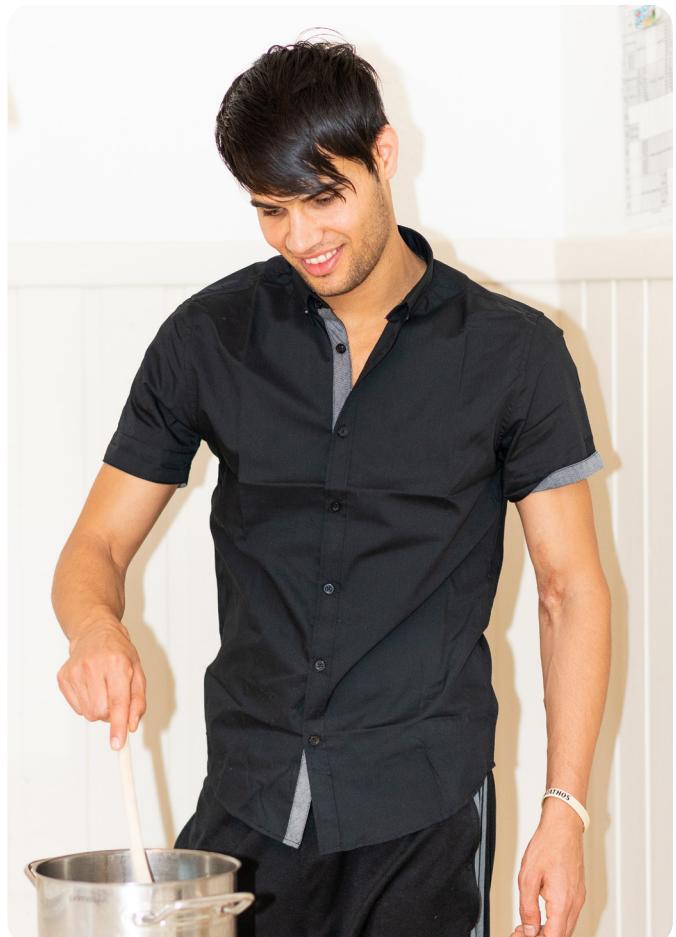
Khalid: Nei, dessverre. Kanskje du bør ringe fastlegen din?

Yosef: Han kan ikke hjelpe mora mi og broren min. Da kan han ikke hjelpe meg heller.

Khalid: Skal jeg varme litt suppe til deg?

Yosef kjenner at klumpen i halsen blir større. Han svarer ikke, han bare nikker. Khalid varmer nok suppe til begge to. Det smaker godt. Suppa er så varm at Yosef brenner seg på tunga, men smertene i hodet og magen forsvinner litt etter litt. Det er godt å snakke med Khalid. Nå føler han seg mye bedre.

- et ansikt
- å brenne
- en fastlege
- å foreslå
- å forsvinne
- å glemme
- en hals
- Ibux
- en klump
- en klump i halsen
- å kontakte
- en mage
- et mareritt
- nesten
- Paracet
- en plage
- en psykolog
- en sekk
- sin
- sint
- ei skulder
- å smake
- en smerte
- ei suppe
- ei tunga
- en tåre
- å varme
- vondt i hodet
- å våkne
- et øye

11.2 Fotballaget

Ali har kjørt Lisa på trening og ser Jon utenfor svømmehallen. Det blåser og er kaldt. Ali stopper ved siden av ham. Jon setter seg inn i bilen hans for å prate.

Ali

Ali er litt stolt av bilen sin. Han har natt opp kjøpt den. Det er en ganske gammel BMW, men Ali synes at en gammel BMW er bedre enn en ny Skoda. Jon er enig, men Jon vil heller ha sykkel enn bil. Han bor i sentrum, og det er vanskelig å finne parkeringsplass der. Det er mye lettere å parkere en sykkel enn en bil. Dessuten er det bra for helsa å sykle. Det holder ham i form, sier Jon.

Jon

Ali vil heller kjøre bil enn å sykle. Hvis han skal trenere, vil han spille fotball. Da han bodde i Syria, spilte han ofte fotball med kameratene sine. Nå sitter han ofte foran TV-en og ser på fotballkamper. Han er tilhenger av ManU og Rosenborg. Men han savner de gamle kameratene sine, og han savner fotballtreninga. Dessuten veier han mer enn før og har dårlig kondisjon, forteller Ali.

Jon sier at han har en idé. Ahmed og Yosef liker også å spille fotball. De trenger et lag og en trener. Han spør om Ali har lyst til å spille sammen med ungdommene. Ali tror at det kan bli gøy, men da må de få med seg flere spillere. Han blir ivrig og tenker på noen venner som han kan spørre. Han vil kontakte dem.

Det begynner å regne kraftig. Jon må hjem nå, men han har ikke regntøy. Ali sier at han kan kjøre både Jon og sykkelen hans hjem. Jon blir glad. Noen ganger er det best å sykle, men andre ganger er det best å ha en venn med bil.

BMW

nettopp

flere

å parkere

foran

en parkeringsplass

en form

Rosenborg

en fotballkamp

Skoda

ei fotballtrening

stolt

ganske

en svømmehall

ivrig

en sykkel

en kamerat

å sykle

en kondisjon

en tilhenger

kraftig

en trener

ManU

å veie

11.3 Er Yosef gal?

Jon og Ingvild har mange felles venner. Ingvild har truffet Lisa mange ganger, og hun har forstått at Lisa er forelsket i broren hennes. Det er det mange som forstår, bare ikke Jon.

Lisa

Yosef kjenner også Lisa. Han liker henne, for hun er blid og lett å snakke med. Hun er sju år eldre enn ham, så han tenker på henne som ei storesøster. Han kan snakke med henne om alt, også om jenter. Han kunne ikke ta på ei jente i hjemlandet sitt. Det var ikke anstendig. Men norske jenter og gutter klemmer og kysser hverandre uten å skamme seg. Norske jenter forvirrer ham.

Yosef

Men i kveld vil ikke Yosef snakke med Lisa om jenter. Han vil snakke om mora si og broren sin. Han forteller Lisa at han alltid tenker på dem når han våkner om natta og ikke får sove. Han forteller også at han er sint på læreren sin. Læreren hans vil at han skal gå til psykolog.

Lisa: Hvorfor blir du sint?

Yosef: Læreren min tror at jeg er gal.
Jeg er ikke gal, og jeg vil ikke gå til psykolog.

Lisa: Du må ikke være gal for å gå til psykolog. Jeg gikk til psykolog etter ulykken min. Jeg var ikke psykisk syk, men jeg hadde det vanskelig. Da jeg forsto at jeg må bruke rullestol resten av livet, ble jeg veldig lei meg. Det var fryktelig tungt. Psykologen hjalp meg.

Yosef: Hvordan hjalp han deg?

Lisa: Han snakket med meg om følelsene og tankene mine. Han hjalp meg å forstå ting som jeg ikke forsto før. Det ble lettere å leve.

Yosef: Det hjelper godt å snakke med venner, også.

Lisa: Ja, det er sant, men det er ikke alltid nok. Hvis du brekker et bein, går du til en lege. Hvis du har psykiske problemer, kan du få hjelp hos en psykolog. Dessuten kan alle bli psykisk syke. Jeg synes ikke at det er noe å skamme seg over.

Etter samtalene med Lisa er ikke Yosef sint på læreren sin lenger. Lisa er klok, synes Yosef. Han føler seg bedre når han har snakket med henne om problemene sine. Men hvis de vonde drømmene hans blir verre, er det kanskje ikke nok å snakke med Lisa.

Læreren min tror at jeg er gal

anstendig
et bein
å brekke
eldre
felles
å forvirre
fryktelig
et hjemland
klok
å kysse
å være lei seg
psykisk

psykisk syk
resten av
en samtale
å skamme seg
ei storesøster
syk
å ta på
en tanke
tung
uten
verre

11.4 Holdninger til sex

Ingvild skrev en artikkel om læreryrket. Læreren likte den. Ingvild er interessert i folk og er glad i å snakke. Skal hun bli journalist slik som Jon? Hun vil gjerne prøve å intervju noe av elevene på skolen. Hun finner fram telefonen og går rundt og spør noe av vennene om hva de tenker om sex. Etterpå lytter hun til opptakene og skriver teksten. Hun kaller den "8 om 6". Hun synes tittelen er morsom.

Ahmed: Jeg vil ikke ha sex før jeg gifter meg. Sex skal binde sammen mannen og kona, og bare de to. Når jeg gifter meg, skal det være for resten av livet. Hvordan kan man ha respekt for kvinner som har ligget med flere menn?

Siri: Når et par har vært kjæresten en stund, kan de ha sex, synes jeg. Hvorfor ikke? Sex er naturlig og fint. Men man må ta hensyn til hverandre og ta ansvar, selvfølgelig. Hvis man ikke vil ha barn, må man bruke prevensjon. Jeg har ikke ligget med noen ennå, men noen av venninnene mine har hatt sex.

Yosef: Norske jenter forvirrer meg! Ei norsk jente satte seg på fanget mitt en gang. Jeg ble flau. Hva mente hun med det? Hun bare lo, og dagen etter satt hun på fanget til en annen gutt.

Iman: Sex er en velsignelse fra Gud, men Allah tillater ikke sex før ekteskapet. Her i Norge er alt lov, og folk snakker direkte og åpent om seksualitet. Ingenting er skjult. Da forsvinner mystikken.

Petter: Jeg tror at sex er en viktig del av et kjæresteforhold, men det viktigste er å være glad i hverandre og respektere hverandre. Jeg vil ikke være sammen med ei jente bare for å ligge med henne. Dessuten kan man kysse hverandre og kose uten å ha samleie. Det er også sex.

Omar: Jeg blir lett forelsket i pene jenter! Jeg lengter etter å ha sex med ei jente. Hvis ingen andre vet om det, og jenta også vil, er det greit, synes jeg.

Mina: Jeg vil ikke ha sex med en mann som jeg ikke elsker og har tillit til. Man er veldig sårbar i en slik situasjon, tror jeg. Dessuten kan man bli gravid.

Sara: Foreldrene mine tror at kjæresten min er en gutt, og de vil gjerne treffe ham. Hvorfor er det så vanskelig for meg å fortelle at det er ei jente?

Allah

et ansvar

å binde sammen

en del

direkte

et ekteskap

et fang

flau

å gifte seg

gravid

Gud

å ta hensyn

et kjæresteforhold

ei kvinne

å lengte

å ligge med noen

å være lov

å lytte

en mystikk

naturlig

et opptak

pen

en prevensjon

å respektere

et samleie

en sex

en situasjon

å skjule

sårbar

en tekst

en telefon

å tillate

en tillit

en tittel

en velsignelse